

Veckans växt v.52 2009

Mispel (*Mespilus germanica* L.)

Mispeln (*Mespilus germanica* L.) är ett litet exotiskt fruktträd med troligt ursprung från Persien. Från sitt hemland anses mispeln ha vandrat västerut till Italien, där det redan på Plinius tid fanns tre sorter i odling. Under medeltiden var mispeln en uppskattad frukt i södra Europa, och så småningom tycks odlingen ha spritts norrut. I Sverige är mispeln hårdig upp till Stockholmstrakten och i Norge längs större delen av kusten. Under 1700-talet odlades mispel på spaljéer i Trondheim och gav enligt dåtida rapporter mogna frukter.

Mispelns frukter har inte blivit föremål för kommersiell odling utan skördas vanligen från enstaka träd i hemträdgårdar. På sydligare nejder förekommer även skörd från vildväxande träd. Lycklig den som har ett mispelträd i sin trädgård. Trädet är nätt och estetiskt tilltalande. Det växer långsamt, ofta med vridna grenar. Beskärningsbehovet är ringa. De stora vitröda självfertila blommorna sitter ensamma, vanligen terminalt och påminner något om nyponrosor. Frukten är brun med ovanligt utseende. Några har liknat den vid ett äpple med flikar i toppen, andra vid ett förväxt nypon.

En annan egenhet hos mispeln är att dess frukter inte äts som mogna, utan som övermogna. Det är nämligen först i det övermogna stadiet som garvsyran brutits ned och fruktens angenäma lite syrliga smak framträder. Idag är mispeln en bortglömd frukt, speciellt hos oss där den förblivit exotisk. Frukt- och bärupppet letar efter glömda mispelträd värda att uppmärksammas för sina frukters skull. Tips om äldre kärnlösa sorter är speciellt intressanta.

På våra breddgrader skördas frukterna med fördel en solig dag om senhösten, gärna efter den första frosten. Sedan lagras de svalt och ljusst under några veckor tills den rätta övermogna, lite degiga konsistensen uppnåtts. Mispelfrukt som fortfarande är fasta kan användas i hushållet till sylt och gelé. Den färdiga produkten får en vacker gul färg och platsar väl bland julbordets läckerheter.

POM tillönskar alla en riktig God Jul!

Text och bild: Inger Hjalmarsson